

СИЛЛАБУС
2024-2025 оқу жылының көктемгі семестрі
«7М02212-Тарих» білім беру бағдарламасы,
1 курс (көктемгі, 2 семестр)

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
103978 Византияның тарихы мен мәдениеті	5	1,7	3,3	-	5	ОБӨЖ саны 5.Бұл БӨЖ дайындау бойынша оқытушының кеңес беру бойынша көмегі
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ						
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері		Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы	
Оффлайн	Б	Проблемалық, Ақпараттық, Дәріс-презентация	Семинар- талқылау (презентациямен)		Емтихан өткізудің түрі мен платформасын көрсетіңіз Жазбаша емтихан (оффлайн)	
Дәріскер (лер)	т.ғ.к., қауымдастырылған профессор Мухажанова Толқын Нұрасылқызы					
e-mail:	Tolkynm3010@gmail.com					
Телефоны:	87074927810					
Ассистент (гер)						
e-mail:						
Телефоны:						
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ						
	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)* Білім алушының пәнді оқу нәтижесінде қол жеткізетін қабілеттерін жазып көрсетіңіз:				ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ) Білім алушылардың ОН (ОН 2-ден кем болмау) көрсете алатын білімдерін, дағдыларын, қабілеттерін оқу үдерісінде және тәжірибеде қолдана алатындығының дәлелденген қабілеттілігін көрсетіңіз:	
Византия тарихы және мәдениеті» курсының мақсаты византиялық мемлекеттің тарихы мен мәдениетін зерттеп және грек мәдениет дәстүрінің даму ерекшеліктерін ортағасырлық тарихи кезең шеңберінде қарастыру. Берілген курстың зерттеу объектісі болып мың жылдай өмір сүріп, шығыс рим империясының соңғы ғасырларынан 1453 жылдағы түріктердің жаулап алынуына дейін өмір сүрген византия империясының тарихы мен мәдениеті, ортағасырлық христиандық мемлекеттер болып табылалы.	ОН 1. Византия тарихы мен мәдениетінің қоғамдық дамуындағы негізгі тұжырымдарды түсіндіру;				ЖИ 1.1. Византияның экономикалық, әлеуметтік және мәдени тарихының ерекшеліктерін анықтау, бүгінгі категориялық құралдарды игеру; ЖИ 1.2. Византия тарихы бойынша негізгі іргелі зерттеулерге түсіндірме беру; ЖИ 1.3. Ортағасырлар кезеңіндегі экономикалық, әлеуметтік, ғылыми, мәдени, рухани үрдістердің мәнін түсіндіру; ЖИ 1.4. Қабылдаған мәліметті жалпылау және Жүйелеу	

	ОН 2. Византияның даму тарихы кезеңдеріне қатысты деректерді оқып-үйрену нәтижесінде тарихи оқиғаларды түсіндіру, салыстыру, талдау және қорытындылау;	ЖИ 2.1. Белгілі бір тақырыптар бойынша ғылыми зерттеулер жүргізіп, баяндамалар мен рефераттар дайындау; ЖИ 2.2. Ғылыми пікірталастарға қатысып, өз пікірін дәлелді түрде негіздей білу; ЖИ 2.3. Халықаралық ауқымды мәселелердің пайда болуы, дамуы, оны шешу жолындағы күрес тарихын талдау;
	ОН 3. Византиялық қоғамының әлеуметтік, экономикалық, саяси және басқа мәселелерінің мәдениетке әсерін талдауда тарихи білімдерін қолдана білуге үйрету;	ЖИ 3.1. Тарихи процесстің қозғаушы күші мен заңдылықтарын түсіну, тарихтағы «күш қолдану, күш қолданбау» түсініктерінің орнын білу, қоғамдағы саяси ұйымдардың орнын анықтай алу. ЖИ 3.2. Экономика, саясат, мәдениет, әлеуметтік саладағы өзара байланыс пен бағыныштылықты анықтай білу; ЖИ 3.3. Жеке көзқарасын анықтай алу, оны тұжырымдай және дәлелдей білу, құндылықты пайымдаулар жасай білу
	ОН 4. Византия тарихына қатысты негізгі идеялық-теориялық, идеялық саяси ағымдардың сипаттамасын беру және кезеңнің маңызды қайраткерлерінің саяси портретімен таныстыру	ЖИ 4.1. Жеке елдердегі тарихи оқиғалар мен қайраткерлердің іс-әрекетіне баға беруге үйрену. ЖИ 4.2. Кезеңге қатысты терминдерді, түсініктерді Игеру

	ОН 5. Византияның даму эволюциясының модельдерін зерттеу, ортағасырлық елдерінің мемлекеттілігінің эволюциясын көрсету	ЖИ 5.1. Византия империяға айналып, саяси беделінің артуын саяси дипломатия тұрғысынан түсіну; ЖИ 5.2. Ортағасырлық Византия қоғамының трансформациясының негізгі мәселелеріне анализ жасап үйрену; ЖИ 5.3. Ортағасырлардағы Шығыс Рим империясының халықаралық қатынастары мен саясатының эволюциясына анализ жасап үйрену.
Пререквизиттер	-	
Постреквизиттер	Империялар тарихы	
Оқу ресурстары	Успенский Ф.И. История Византийской империи, В 3 томах (Комплект) Изд. 2. 2024. 2155 с. История Византии: в трёх томах / Отв. ред. С.Д. Сказкин ... — Археологический материал, отражающий этот период, тоже крайне беден. Том III / Отв. ред. тома Г. Г. Литаврин. М.: Наука, 2017 г. . – 508 с. Удальцова З.В. Идейно-политическая борьба в ранней Византии (по данным историков IV-VII вв). - М.: Наука, 1974. – 340 с. Успенский Ф.И. История Византийской империи. М:“ООО Издательство Астрель”, 2001. Изн Моррис. Сравнительная история цивилизаций. М., 2021 Всеобщая история. Т.2. Восток и Запад в средние века. М., 2021 Жұмағұлов Қ.Т., Мырзабекова Р.С. Орта ғасырлар тарихы. Алматы, «Қазақ университеті» 2014 Мырзабекова Р.С. Әлем өркениеттерінің тарихы. Алматы, «Қазақ университеті» 2017 Интернет ресурсы: https://www.youtube.com/watch?v=Ukfps-UWkYI	

Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың <u>Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен</u> айқындалады. Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді. Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді. Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі. Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа <u>«Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі»</u> тәрізді құжаттармен регламенттеледі. Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы
----------------------------	--

	тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді. Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail 87074927810 / tolkynm3010@gmail.com Zoom Конференция Мухажанова Т https://us05web.zoom.us/j/86565134450?pwd=FBpwgklFuq80QmAAowSe7jVSu50OBx.1 МООС интеграциясы (massive openonline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек. Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.
--	--

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері	
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериялды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады. Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.	
A	4,0	95-100	Өте жақсы		
A-	3,67	90-94			
B+	3,33	85-89	Жақсы		
B	3,0	80-84		Дәрістердегі белсенділік	5
B-	2,67	75-79		Практикалық сабақтарда жұмыс Істеуі	20
C+	2,33	70-74		Өзіндік жұмысы	25
C	2,0	65-69		Жобалық және шығармашылық Қызметі	10
C-	1,67	60-64	Қанағаттанарлық	Қорытынды бақылау (емтихан)	40
D+	1,33	55-59		ЖИЫНТЫҒЫ	100
D	1,0	50-54			
FX	0,5	25-49			
F	0	0-24	Қанағаттанарлықсыз		

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
МОДУЛЬ 1. Ерте орта ғасырлар кезеңіндегі Византия мемлекеті			
1	Д 1. Шығыс Рим империясы туралы жалпы түсінік, қалыптасуы, территориясы, халқы...	2	
	ПС 1. IV-ҮІІ ғғ. Византияның даму кезеңдері бойынша жазбаша деректердің сипаттамасы	2	4
	ПС 1. Византия тарихнамасы	2	3
2	Д 2. ІҮ-ҮІ ғғ. Византия қалаларының қалыптасуы, қолөнер мен сауданың дамуы	2	
	ПС 2. ІҮ-ҮІ ғғ. Византияның аграрлық құрылысы.	2	4
	ПС 2. ІҮ-ҮІ ғғ. Христиандық шіркеу мәселесін негіздеу	2	3
	ОМӨЖ 1. МӨЗ 1 орындау бойынша кеңестер НАЗАРЫҢЫЗҒА! 15 апта ішіндегі ОБӨЖ саны (6-7), БӨЗ саны (2-5)		
3	Д 3. Юстинианның билігі тұсындағы Византия	2	
	ПС 3. (IV- VII ғғ.) Византия мемлекетінің ішкі және сыртқы саяси жағдайы.	2	4
	ПС 3. Юстинан жүргізген реформалар	2	3
	МӨЗ 1. Император Юстинианның заңдар жинағын талдау		25
4	Д 4. Византия және түркі тайпалары, славяндар т.б. қарым-қатынастары	2	
	ПС 4. Византия және Парсы арасындағы қарама-қайшылық	2	4
	ПС 4. IV- VII ғғ. Ғылым мен ағартушылықтың дамуы	2	3
5	Д 5. Ертефеодалдық қоғам және Византия мемлекеті VII- IX ғғ.	2	
	ПС 5. Араб шапқыншылығы және нәтижесі.	2	4
	ПС 5. Византия тарихындағы індеттің таралуы «Пандемия» мәселесі	2	3
	ОМӨЖ 2. МӨЗ 2 орындау бойынша кеңестер		
Модуль 2. Дамыған орта ғасырлар кезеңіндегі Византия империясы			
6	Д 6. Неоплатоникалық философия, өнер, архитектураның Византияда дамуы.	2	
	ПС 6. Иконға табынушылықтың 1 кезеңі	2	4
	ПС 6. Иконға табынушылықтың 2 кезеңі	2	3
	БӨЗ 2. «Рим және Византия өркениеттерінің бәсекелестігі реферат		25
7	Д 7. XI -XII ғғ. Византия империясының ішкі және сыртқы саясаты	2	
	ПС 7. XI -XII ғғ. Византия қоғамы: ақсүйектер, қоғамдық құрылыс	2	4
	ПС 7. Комниндер дәуірі	2	4
Аралық бақылау 1			100
8	Д 8. Крест жорықтары және салдары	2	
	ПС 8. Никей, Трапезунд империяларының және Эпир патшалығының, әлеуметтік - экономикалық және саяси құрылысы	2	4
	ПС 8. XII ғғ. Византияның әлеуметтік жағдайы.	2	3
	ОМӨЖ 3. МӨЗ 3 орындау бойынша кеңестер	2	
9	Д 9. Византия өркениетінің дамуы мен шарықтауы	2	
	ПС 9. Орта ғасырлық Византия мәдениетінің дамуы; қоғамда діннің рөлі	2	4
	ПС 9 Византия мәдениеті: қалалық мәдениет, білім мен күнделікті өмір, өнердің дамуы, тағамдану, киім кию т.б.	2	3
	МӨЗ 3. «Византиялық дипломатия» жазба деректер негізінде бойынша ғылыми жоба		15
10	Д 10. Византияның білім беру жүйесі, мектептер, діни білімнің қалыптасуы мен дамуы	2	
	ПС 10. (XI-XII ғғ.) Византия қоғамындағы Аграрлық қарым - қатынас.	2	3
	ПС 10. Империя мен шіркеу, мемлекеттің басқару жүйесі	2	3
	ОМӨЖ 4. МӨЗ 4 орындау бойынша кеңестер		
Модуль 3 Византияның құлауы жалпы тарихының үшінші кезеңі			
11	Д 11. Византия және Русь княздығы	2	
	ПС 11. XIII ғғ. Балқан түбегі мен кіші Азия аймағындағы саяси ахуал (Нике, Эпир, Болгария)	2	3
	ПС 11. Византия империясының қайта қалпына келуі, Палеологтардың ішкі және сыртқы саясаты	2	3
12	Д 12. Ұйғыр, хазар, бұлғар, печенегтер мен мадиярлар (мажар) қағанаттарының қалыптасуы мен дамуы	2	
	ПС12. XIII-XV ғғ қалалық өмір.	2	3
	ПС12. XIII-XV ғғ. қала, қолөнер мен сауда қатынастының жағдайы	2	3
	МӨЗ 4. Коллоквиум. Изн Моррис. Сравнительная история цивилизаций. М., 2021 – Еңбекті оқып, талдау.		15

13	Д 13. XIII -XIV ғғ. Империяның ішікі тартыстары және сыртқы көршілес империялармен қатынас	2	
	ПС 13. 1341-1355 жж. Азаматтық соғыс және Зилоттар қозғалысы	2	3
	ПС 13. Кіші Азия өркениетін дамытушы мелекеттер: Селжук және Осман Түрік мемлекеттерінің қалыптасуы мен дамуы	2	3
	ОМӨЖ 5. МӨЗ 5 орындау бойынша кеңестер		
14	Д 14. Ватикан мемлекеті және әлем жәдігерін сақтаушы Ватикан музейі мен кітапханасының құндылықтары	2	
	ПС 14. Осман түрік мемлекетінің басқару жүйесі мен соғысу тактикалары	2	3
	ПС 14. Әмір Темір Империясының құрылуы және мәдениеті	2	3
	МӨЗ 5. Византиялық өркениеттің құлауы шетелдік зерттеулер негізінде ғылыми баяндама		20
15	Д 15. Византия империясының құлауы	2	
	ПС 15. Түрік әскерлерінің Византияны жаулап алу барысы	2	3
	ПС 15. Константинопольдің құлауы	2	3
Аралық бақылау 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

Декан _____ Байгунаков Д.С.

Оқыту және білім беру сапасы бойынша
Академиялық комитетінің төрағасы _____ Бижанова М.Т.

Кафедра меңгерушісі _____ Мырзабекова Р.С.

Дәріскер _____ Мухажанова Т.Н.

СӨЖ бойынша оқу нәтижелерін бағалау рубрикаторы

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛА				
	Р				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
	СӨЖ1 25 СӨЖ2 26 СӨЖ3 17 СӨЖ4 17 СӨЖ5 18	СӨЖ1 15 СӨЖ2 16 СӨЖ3 10 СӨЖ4 10 СӨЖ5 11	СӨЖ1 10 СӨЖ2 11 СӨЖ3 7 СӨЖ4 7 СӨЖ5 8	СӨЖ1 5 СӨЖ2 6 СӨЖ3 3 СӨЖ4 3 СӨЖ5 4	СӨЖ1 25 СӨЖ2 26 СӨЖ3 17 СӨЖ4 17 СӨЖ5 18
Тапсырманың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну.	«Өте жақсы» бағасы тапсырманың теориясы толық көрініс тапқан, әр тұжырым мен қорытындының егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтитын, логикалық және дәйекті түрде құрылған өзіндік жұмыс үшін қойылады.	«Жақсы» бағасы теориялық мәселелер біршама ашылған, бірақ кейбір мәселелер толық қамтылмаған, негізгі қағидалардың қысқартылған дәлелдері көрсетілген жағдайда қойылады, материалды жеткізудің қисыны мен дәйектілігінде қате жіберілуі мүмкін. Тапсырмада кейбір стилистикалық қателіктер жіберілуі, терминдер дұрыс қолданылмауы мүмкін.	«Қанағаттанарлық» баға өзіндік жұмыста теориялық тапсырма толық ашылмаған жағдайда қойылады, негізгі қағидалар үстіртін дәлелденген, баяндамада композициялық диспропорцияларға, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол берілген.	Тапсырманың теориялық тұжырымдамаларын дұрыс аша алмау, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Тапсырма бойынша негізгі ұғымдарды, теориялық тұжырымдарды білмеу, нақты фактілер мен оқиғаларды білмеу.
Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану.	СӨЖ тапсырмаларын толық орындау, жұмысты толыққанды қорғау, қойылған сұрақтарға дәлелді жауап беру, тапсырманың практикалық мәселелерін шешу;	Тапсырманы ішінара орындау, пәннің практикалық міндеттерін толық шешпеу, қойылған сұраққа толық емес, бірақ дәлелді жауап беру; пән бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыздау пайдалану;	Материалды үзік-үзік жеткізіледі, қисын мен дәйектілік бұзылады, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, пәннің теориялық білімі үстірт, біржақты қолданылады.	Тапсырманы шешуде ұтымсыз әдістің қолданылуы немесе жеткілікті ойластырылмаған жауаптың берілуі; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер жіберу.	Тапсырмаларды шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытындылар жасай алмау. Сабаққа белсенді қатыспау.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Тапсырманы толық орындау, қойылған сұрақтарға толық, дәлелді жауап беру, пәннің практикалық мәселелерін шешу; Ғылыми қағидалар, қолданылған әдістеме мен технологияның дәйекті, қисынды және дұрыс негіздемесі, сауаттылық, ғылыми нормаларын сақтау.	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылаумен тұжырымдардағы кіші-гірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	Тапсырма әрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады.

